

RoadPAC 2015

Stručný popis novinek v systému RoadPAC

Z nejdůležitějších nových vlastností programového systému RoadPAC je možno jmenovat:

- * Automatický návrh nivelety podle podélného řezu rostlým terénem
- * Kreslení a výkaz příslušenství.
- * RoadPAC podporuje alternativní CAD řešení. Vedle systému AutoCAD pracuje nově s aplikací BricsCAD a ZWCAD.

* PROGRAM RP33 - Automatický návrh nivelety

Program se použije při komplexním zpracování silniční trasy jako jeden z prvních programů systému pro návrh nivelety. Před výpočtem nivelety je třeba znát situační polohu trasy, průběh rostlého terénu v trase a počáteční, koncové a případně i mezilehlé okrajové podmínky. (Výšky, případně podélné sklony v koncích trasy a průchozích bodech pokud jsou požadovány.)

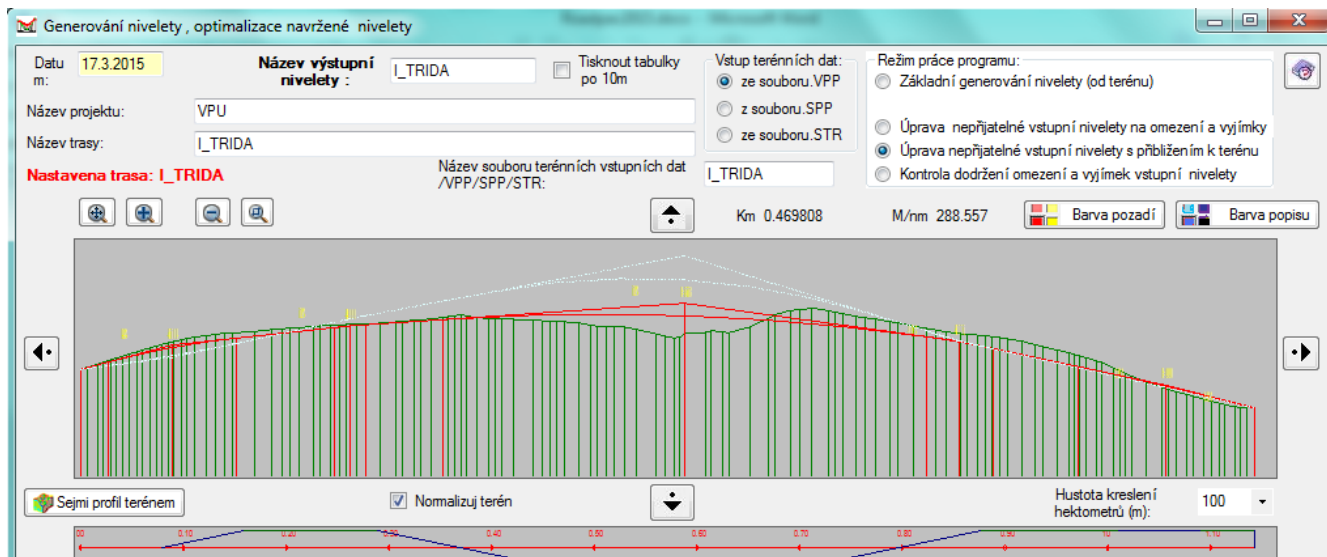
Program navrhne niveletu tak, aby splňovala okrajové podmínky, normové podmínky týkající se sklonů, poloměrů a délek výškových oblouků a přitom dodržela podmínky průchozích bodů a pokud možno se co nejvíce přiblížila terénu.

Je-li již nějaká niveleta navržena, umožní další tři funkce programu její vylepšení tak, aby dodržela zadané nebo pozměněné podmínky, nebo se přiblížila terénu.

Metoda řešení použitá v programu byla vyvinuta v britských laboratořích TRRL v Crowthorne poblíž Londýna a pro české prostředí byla poprvé upravena a použita v letech 1990 - 1993, kdy byla převedena na počítače řady IBM PC.

Zadávací okno automatického návrhu nivelety

Zadávací okno obsahuje řídicí data a dvě grafická pole. V horním grafickém poli se před výpočtem zobrazí, pokud existuje, vstupní niveleta. Schéma směrového vedení se zobrazuje ve spodním grafickém poli. Po výpočtu se zobrazí výstupní niveleta a tečkovaně též vstupní (předchozí) niveleta. K dispozici je pouze jeden krok zpět. Dále se zobrazuje podélný řez rostlým terénem, pokud existuje. Terénní profil může vstupovat třemi způsoby. (Ze souborů VPP, SPP nebo STR- příčné řezy rostlým terénem.) Před výpočtem se musí doplnit (upřesnit) požadované okrajové podmínky a parametry. Je žádoucí, aby byl k dispozici též soubor směrového vedení trasy (SHB), i když se vlastního řešení nezúčastní.

Základní volitelné funkce programu

- 1) Základní funkcí je generování výstupní nivelety od směrově známé trasy a zadaných okrajových a průchozích podmínek s použitím normových parametrů.
- 2) Dalšími funkcemi jsou úpravy již existující nivelety:
  - úprava nepřijatelné nivelety na omezení a výjimky,
  - úprava nepřijatelné nivelety s přiblížením k terénu
  - kontrola dodržení omezení a výjimek
- 3) Výstupní niveleta se ukládá ve standardním tvaru souboru typu SNI a dá se zpracovat všemi návaznými programy systému Roadpac.

Za zmínku stojí funkce **<normalizuj terén>**. Použije v případě velmi hustého terénního profilu sejmutého nad DTM vytvořeného laserscanem. Program přečte celý vstupní soubor terénu (VPP nebo SPP) a před použitím ho normalizuje. Ponechá první a polední řez v původním rozsahu profilu. Všechny ostatní řezy zprůměruje nebo interpoluje do pravidelného kroku 5, 10 nebo 20m a s takto upraveným terénem dále pracuje v rozmezí trasy.

Zadávací okno dále obsahuje parametrická data umístěná na pěti záložkách.

RP	Minimální sklon nivelety (%)	Maximální sklon nivelety (%)	Minimální délka oblouku (m)	Minimální vrcholový poloměr (m)	Minimální údolnicový poloměr (m)	Tloušťka vozovky (m)
▶	0.500	4.000	50.	500	500.	0.600

RP	Počáteční staničení (km)	Kóta (m)	Sklon (%)	Koncové staničení (km)	Kóta (m)	Sklon (%)
▶	0.000000	304.202	4.	1.143160	298.518	-4.000

Návrhové parametry

Po zadání kategorie, návrhové rychlosti a druhu území se automaticky nastaví 6 normových parametrů pro spády nivelety a poloměry výškových oblouků podle ČSN 73 6101, toto jsou údaje, které program použije při návrhu a kontrolách nivelety. Minimální vrcholový poloměr lze nastavit pro zastavení, nebo pro předjíždění. Doporučuje se nastavit pro celou trasu dvoupruhové komunikace poloměr pro předjíždění, a pokud by řešení nebylo reálné, zadat v následující záložce v potřebných úsecích méně přísnou podmínku rozhledu pro zastavení. Ta musí být dodržena vždy. Lze postupovat i opačně. Musí se též uvažovat typ trasy. U větvi křižovatek je nutno parametry příslušně přizpůsobit.

RP	Minimální sklon nivelety (%)	Maximální sklon nivelety (%)	Minimální délka oblouku (m)	Minimální vrcholový poloměr (m)	Minimální údolnicový poloměr (m)	Tloušťka vozovky (m)
▶	0.500	4.500	30.	5 000	3500	0.600

Tato tabulka je určena pro základní režim, když dosud neexistuje vstupní niveleta a začátek i konec trasy se řídí rozsahem vstupního terénu (podle souboru SPP, VPP nebo STR). Výška se vyplní podle výšky terénu a spád se zcela uvolní (nulou) nebo se v tabulce uvede pevný spád. Tyto údaje je ovšem možné kdykoliv během sezení měnit, např. při vazbě na křižovatky nebo jiné trasy.

RP	Počáteční staničení (km)	Kóta (m)	Sklon (%)	Koncové staničení (km)	Kóta (m)	Sklon (%)
▶	0.000000	304.202		1.143160	298.518	

Parametry úrovně navrhované nivelety. (Metoda TRRL)

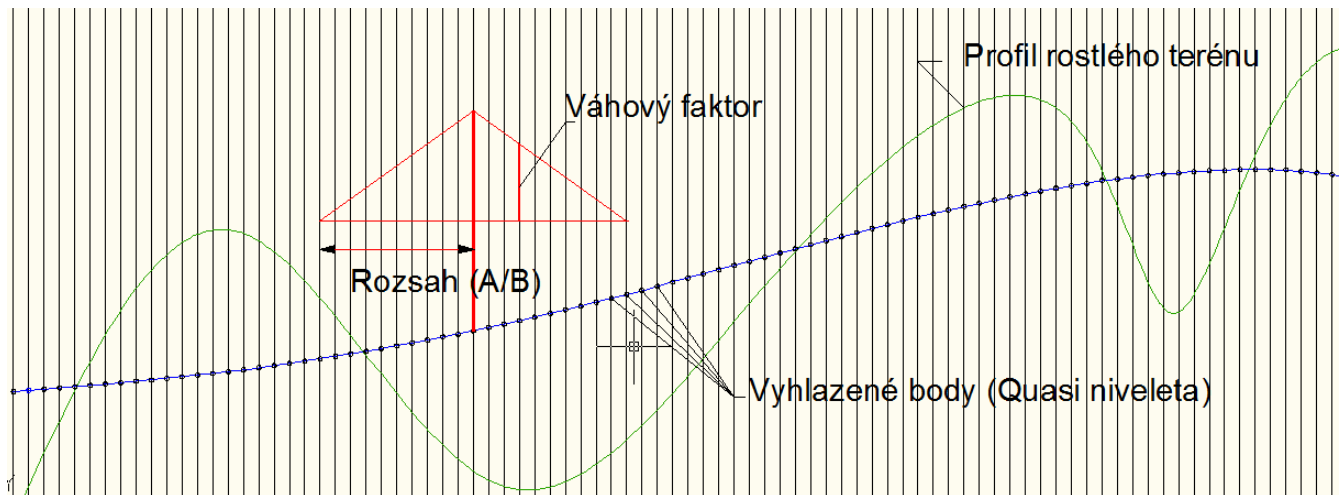
Program vytváří v prvním kroku quasi niveletu z polohy podélného řezu terénem. Při tomto kroku se uplatňuje parametr A. V dalším kroku se na quasi niveletě konstruují tečny. Při tomto kroku se uplatňuje parametr B. Parametry A i B se zadávají v metrech. Parametry A i B určují rozsah okolí každého bodu terénu resp. quasi - nivelety při výpočtu polohy výsledné nivelety. Tato poloha se určuje z váženého průměru v tomto okolí.

A) Rozsah bodů podélného řezu terénu započtených pro každý bod terénu do váženého průměru pro vytvoření QASI nivelety z podélného řezu terénu (m)

B) Rozsah bodů podélného řezu terénu započtených pro každý bod terénu do váženého průměru pro definování tečny z podélného řezu terénu (m)

RP	A (m)	B (m)	Rozsah křivky pro průchod výškovými omezeními (m)	Minimální vzdálenost mezi inflexními body (m)	Maximální diference výšek pro jednoduchý oblouk(m)
▶					

V tabulce se zadává 5 základních parametrů, se kterými program pracuje při generování nivelety z terénu:
A je rozsah bodů podélného řezu (v metrech), které se započtou do váženého průměru při vytváření Quasi - nivelety.
B je rozsah bodů podélného řezu (v metrech), které se započtou do váženého průměru při definování tečny
C je rozsah křivky (v metrech) pro vytvoření "klobouku" při požadavku průchodu bodem výškového omezení
D minimální vzdálenost mezi sousedními inflexními body (m)
E maximální diference výšek pro jednoduchý oblouk. (Vzepětí)

Pokud se parametry nevyplní, program pracuje s default hodnotami.

Výšková omezení

V tabulce se zadávají všechny povinné, žádané, body průchodu tj. výšková omezení, která pak musí navržená niveleta dodržet. Dá se zadat omezení horní nebo spodní nebo obě najednou s tolerancí i bez tolerance. (Bod průchodu.) Poloha výškových omezení se průběžně zobrazuje.

RP	Staničení omezení (km)	Kóta spodní limit (m)	Kóta horní limit (m)
	0,243000	312,000	
	0,597000		312,500
	0,800000	309,000	309,000
▶			

Před výpočtem seřadit dle rostoucího staničení (klik na hlavičku 1. sloupce.)

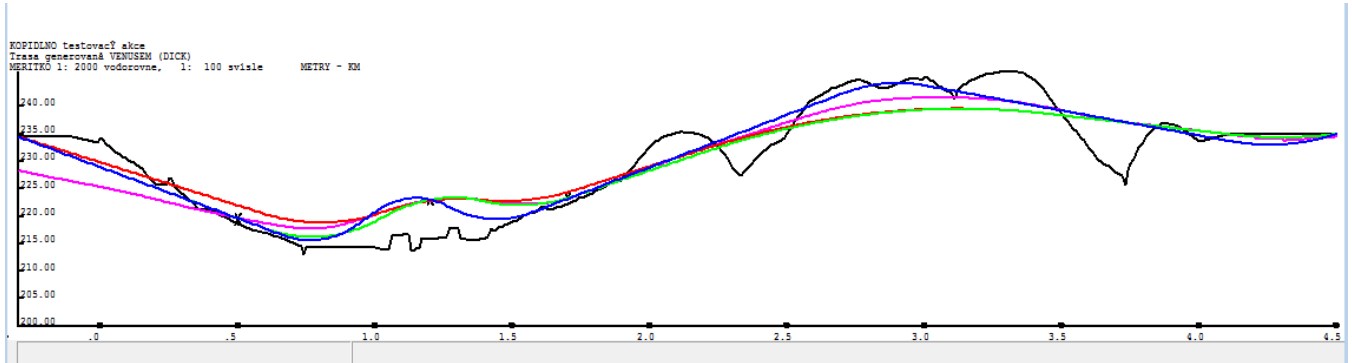
Parametry kreslení

Při každém běhu se vytvoří vedle okamžitého zobrazení v grafických oknech, které není v měřítku, grafický obraz typu PRAGOPLOT uložený v souboru, který se dá promítnout tlačítkem "Grafické náhledy". V příslušné tabulce se zadává měřítko délek, měřítko výšek a nepovinný údaj, kóta srovnávací roviny.

Tento výkres obsahuje podle typu zadané úlohy 4 průběžně vytvářené nivelety:

1. Fialově Quasi niveleta (v základním režimu vytváření nivelety)
2. Červeně Předběžná niveleta (dtto) nebo vstupní niveleta (ostatní režimy)
3. Zeleně Pokus o použitelnou niveletu
4. Modře Konečná niveleta

Ukázka výkresu

Program rozlišuje chyby závažné, které obvykle způsobí nepoužitelnost výsledků, a chyby méně závažné, které ošetří náhradním řešením. V tiskových sestavách se závažné chyby označují *** a méně závažné chyby **.

* Kreslení a výkaz příslušenství.

Tato funkce byla zavedena na základě požadavku uživatelů systému RoadPAC umět zakreslit polohu a rozsah příslušenství v příčných a podélných řezech. Z jednoduché úvahy lze odvodit, že přesnou polohu, počet a délku příslušenství lze získat pouze jejich skutečné polohy v situaci a následném zápisu do souboru, v kterém jsou uloženy všechny potřebné údaje pro další zpracování. Předpokládá se práce se všemi trasami projektu v jednom výkresu.

V aktuální verzi je zpracováno kreslení zpevnění příkopů příkopovými tvárniciemi nebo dlažbou, svodidel, drenáží, protihlukových stěn, obrubníků, curbkingů, šterbinových žlabů, opěrných a zárubních zdí, směrových sloupků a oplocení. Kreslicí funkce jsou koncipovány obecně, takže je možno doplňovat další volby dle požadavků uživatelů. Pokud je odvodnění komunikace navrženo pomocí systému KANVOD, lze též zakreslovat polohu stok/ vodovodů případně vpustí a jejich přípojek jak v situaci, tak i v příčných řezech.

Ukázka zadávací okna kreslení svodidel/ protihlukových zdí

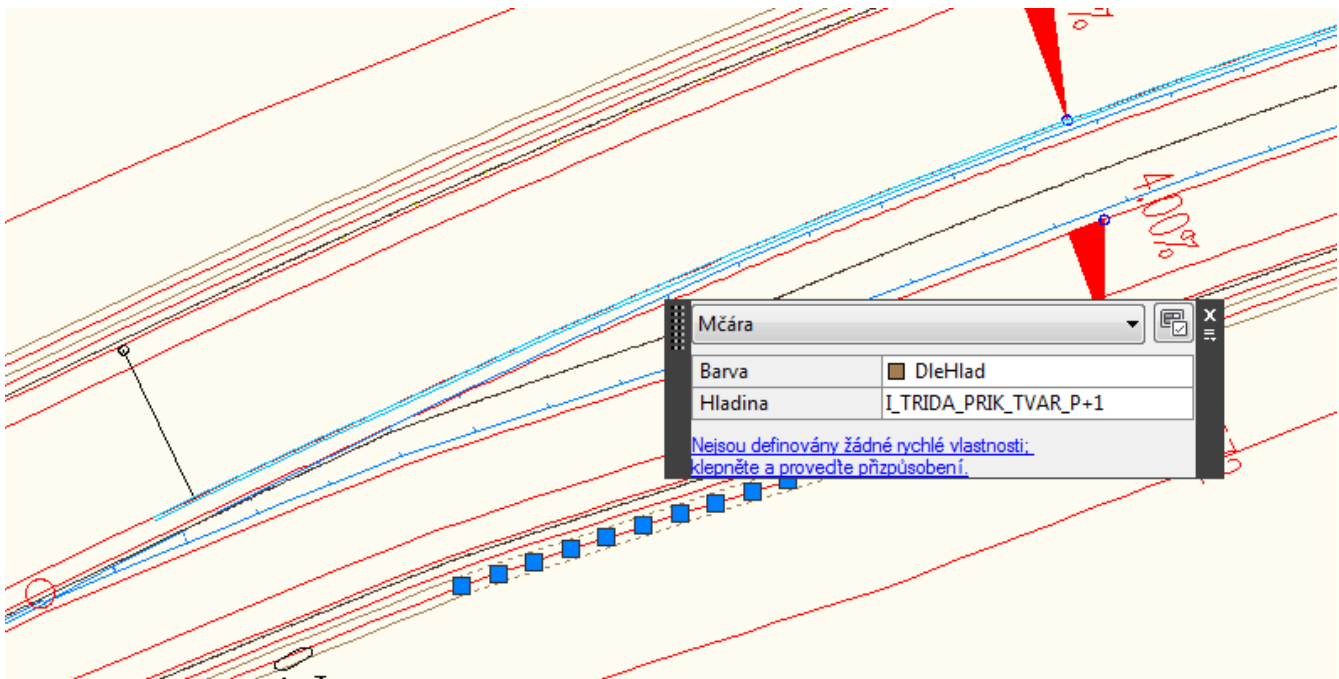
Kreslicí funkce umísťují vybrané prvky do hladin s jedinečným názvem. Prvky se umísťují s možnými odsunovými hodnotami od hran zpevnění nebo od os drenáží nebo příkopů. Pro zápis dalších detailů polohy, typu atp. se používají XDATA. Vykreslené prvky lze ve výkresu volně editovat.

Ukázka zadávací okna kreslení zpevnění příkopů obrubníků a zdí

The screenshot shows a software window titled "Kreslení zpevnění příkopů rigolů a zdí". The interface includes the following elements:

- Aktivní trasa:** I_TRIDA
- Adresář projektu:** D:\DATA\TESTVEDIA\
- Vyber název .SHB:** D:\DATA\TESTVEDIA\D8.SHB, D:\DATA\TESTVEDIA\TRIDA.SHB, D:\DATA\TESTVEDIA\VETEVA.SHB
- Vyber název .SPR:** D:\DATA\TESTVEDIA\D8.SPR, D:\DATA\TESTVEDIA\TRIDA.SPR
- Krok bodů:** 2
- Typ prvku ke kreslení:** Radio buttons for Příkopová tvárnice, Dlažba přík., Štěrbínový žlab, Curbking, Opěrná zeď, Zárubní zeď, and Obrubníky.
- Od staničení (km):** 0
- Do staničení (km):** 1.14316
- Typ prvku (text):** [Empty field]
- Šířka prvku (m):** [Empty field]
- Výběr kreslení:** Checkboxes for Zpevnění příkopu vlevo, ve stř. pruhu vlevo, ve stř. pruhu vpravo, and Zpevnění příkopu vpravo.
- Barva hladiny:** [Color selection icons]
- Mazat před vykreslením?** [Checked]
- Kreslí zpevnění příkopů, rigolů, zdí a obrubníků** [Dropdown menu]
- Konec** [Green arrow button]

Ukázka situace projektu se zakresleným příslušenstvím.

Každé takto zakreslené příslušenství je jasně identifikováno názvem hladiny a XDATY. V naší ukázce jde o příkopovou tvárnici v pravém příkopu trasy I_TRIDA šířky 1m.

Výkaz a vyhodnocení příslušenství.

Po vykreslení nebo případné opravě vykresleného se následujícími funkcemi ukládají vykreslená data do souboru s rozšíření EQC. Data se do souboru ukládají/ přepisují po trasách, vždy všechna příslušenství od vybrané trasy najednou. Zápis je nutno kdykoliv, po jakékoliv opravě či doplnění výkresu opakovat.

Ukázka okna zápisu/opravy do souboru EQC.

Adresář projektu: D:\DATA\TESTVEDIA\

Vyber trasu: D8_OSA, I_TRIDA_OSA, VETEVA_OSA, VETEVA1_OSA, VETEVA2_OSA, VETEVB_OSA, VETEVBB1_OSA

Proved' výpočet polohy a délek

RP	Úsek	Trasa	Příslušenství (layer)	Souřadnice Y (m)	Souřadnice X (m)	Staničení začátku (km)	Délka (m)	Souřadnice Y (m)	Souřadnice X (m)	Staničení konce (Km)	Šířka / Výška/ typ (m)	Kód polohy
	2	I_TRIDA	I_TRIDA_DRENAZ_PP+0.40	765,416.105	989,674.929	0.000000	237.200	765,636.576	989,759.236	0.240000	0.40	
	1	I_TRIDA	I_TRIDA_PRIK_TVAR_L+1	765,409.706	989,687.829	0.000000	172.000	765,563.826	989,763.487	0.170340	1	
	1	I_TRIDA	I_TRIDA_OBRUBNIK_PP_K13+0.15	765,415.994	989,675.153	0.000000	100.000	765,505.558	989,719.526	0.100000	0.15	RR
	2	I_TRIDA	I_TRIDA_DRENAZ_LL+0.40	765,410.328	989,686.575	0.000000	171.800	765,564.277	989,762.162	0.170340	0.40	
	1	I_TRIDA	I_TRIDA_OBRUBNIK_LL_K13+0.15	765,410.439	989,686.351	0.000000	100.200	765,498.554	989,733.911	0.100000	0.15	LL
	1	I_TRIDA	I_TRIDA_DRENAZ_PL+0.40	765,413.332	989,680.519	0.000000	1,141.900	766,290.600	990,037.948	1.143160	0.40	

Zapsat/doplnit/nahradiť soubor .EQC   Prohlížení / TISK souboru .EQC   Zruš soubor .EQC   Konec

Další postup je velmi jednoduchý. Uživatel vybere trasu ze seznamu všech tras projektu. Funkce pak nabídne všechny zaregistrovaná příslušenství vztahená k vybrané trase. Pak uživatel provede výpočet polohy a délek. Každé příslušenství je takto doplněno o souřadnice y x začátku, staničení začátku (km), délku (m), souřadnice y x konce, staničení konce (km), šířku/ výšku/ typ a kód polohy. Podle typu příslušenství mohou některé údaje chybět.

Výsledek se okamžitě zobrazí ve spodní tabulce. Pak se, po kliknutí na příslušné tlačítko, provede zápis do souboru EQC s volně zvoleným názvem.

Po kliknutí na < Prohlížení/ tisk souboru .EQC> dostaneme aktuální obsah souboru EQC.

Prohlížení a editace souboru .EQC (Kreslení příslušenství v příčných řezech.)

RP	Úsek	Trasa	Příslušenství (layer)	Souřadnice Y (m)	Souřadnice X (m)	Staničení začátku (km)	Délka (m)	Souřadnice Y (m)	Souřadnice X (m)	Staničení konce (Km)	Šířka / Výška/ typ (m)	Kód polohy
	1	VETE...	VETEVB_DRENAZ_PP+0.40	765,852.242	989,919.560	0.000000	302.000	766,033.759	989,945.540	0.320000	0.40	
	2	VETE...	VETEVB_DRENAZ_LL+0.40	765,845.127	989,966.319	0.046930	106.000	765,914.484	990,036.399	0.150000	0.40	
	1	VETE...	VETEVB_DRENAZ_LL+0.40	765,952.322	990,037.037	0.186330	84.000	766,025.448	989,997.663	0.266960	0.40	
	1	VETE...	VETEVBB2_DRENAZ_PP+0.40	765,952.313	990,037.039	0.000000	201.000	765,817.860	990,157.543	0.205930	0.40	
	1	VETE...	VETEVBB2_DRENAZ_LL+0.40	765,914.440	990,036.392	0.036610	117.000	765,825.650	990,103.177	0.151340	0.40	
	1	VETE...	VETEVBB2_PRIK_TVAR_P+1	765,893.846	990,049.594	0.060000	144.000	765,819.229	990,157.835	0.205930	1	
	2	I_TRIDA	I_TRIDA_DRENAZ_PP+0.40	765,416.105	989,674.929	0.000000	237.200	765,636.576	989,759.236	0.240000	0.40	
	1	I_TRIDA	I_TRIDA_PRIK_TVAR_L+1	765,409.706	989,687.829	0.000000	172.000	765,563.826	989,763.487	0.170340	1	
	1	I_TRIDA	I_TRIDA_OBRUBNIK_PP_K13+0.15	765,415.994	989,675.153	0.000000	100.000	765,505.558	989,719.526	0.100000	0.15	RR_0_0
	2	I_TRIDA	I_TRIDA_DRENAZ_LL+0.40	765,410.328	989,686.575	0.000000	171.800	765,564.277	989,762.162	0.170340	0.40	
	1	I_TRIDA	I_TRIDA_OBRUBNIK_LL_K13+0.15	765,410.439	989,686.351	0.000000	100.200	765,498.554	989,733.911	0.100000	0.15	LL_0_0
	1	I_TRIDA	I_TRIDA_DRENAZ_PL+0.40	765,413.332	989,680.519	0.000000	1,141.900	766,290.600	990,037.948	1.143160	0.40	
	2	I_TRIDA	I_TRIDA_PRIK_TVAR_P+1	765,416.727	989,673.675	0.000000	44.000	765,757.699	989,754.306	0.364180	1	
	1	I_TRIDA	I_TRIDA_SVOD_SOB+N1	765,413.438	989,680.304	0.000000	318.500	766,055.759	989,992.971	0.785000	0.25	RL_0_0
	1	I_TRIDA	I_TRIDA_SVOD_SL+N1	765,503.041	989,724.696	0.100000	318.500	766,033.241	989,889.171	0.680000	N1	I_1_1
	1	I_TRIDA	I_TRIDA_SVOD_SP+N1	765,503.041	989,724.696	0.100000	318.500	766,033.241	989,889.171	0.680000	N1	I_1_1
	1	I_TRIDA	I_TRIDA_SVOD_SL+N1	765,503.041	989,724.696	0.100000	318.500	766,033.241	989,889.171	0.680000	N1	I_1_1
	2	I_TRIDA	I_TRIDA_SVOD_SL+N1	765,538.967	989,742.310	0.140000	211.000	765,887.252	989,797.396	0.500000	1	
	0	I_TRIDA	I_TRIDA_PRIK_TVAR_L+0.5	765,678.506	989,788.764	0.284190	44.000	765,757.699	989,754.306	0.364180	1	
	1	I_TRIDA	I_TRIDA_PRIK_TVAR_P+1	765,714.182	989,756.126	0.320000	44.000	765,757.699	989,754.306	0.364180	1	
	1	I_TRIDA	I_TRIDA_CURBKING_PL+0.25	765,761.664	989,768.658	0.367000	420.000	766,055.759	989,992.971	0.785000	0.25	RL_0_0
	2	I_TRIDA	I_TRIDA_SVOD_P+N1	765,764.181	989,762.450	0.370000	318.500	766,033.241	989,889.171	0.680000	N1	I_1_1
	1	I_TRIDA	I_TRIDA_SVOD_L+N1	765,765.125	989,775.846	0.400000	318.500	766,033.241	989,889.171	0.680000	N1	I_1_1

Zapsat do souboru .EQC   Prohlížení a Tisk souboru .EQC   Konec

Tabulku, která je obrazem souboru EQC, lze opět editovat a její aktuální obsah zapsat. Tento soubor se pak používá bez úprav při vykreslování polohy příslušenství v příčných a podélných řezech. Obsah tabulky (souboru) lze načíst zabudovanou funkcí do EXCELU nebo Open Office CALC, které lze využít k různým třídícím a součtovým vyhodnocením.

* **RoadPAC podporuje alternativní CAD řešení**

Od verze 2014 podporuje RoadPAC, kromě aplikace **AutoCAD**, nově i dva alternativní a cenově dostupné CAD systémy **BricsCAD** a **ZWCAD**. Kreslení do těchto systémů zajišťuje modul RoadCAD, integrovaný přímo do CAD aplikace. Poskytované funkce jsou identické pro všechna výše jmenovaná CAD řešení.

Modul RoadCAD je kompatibilní s následujícími verzemi CAD aplikací:

- **AutoCAD 2010 - 2016** (*kromě verze LT*)
- **BricsCAD V13 - V16** (*kromě verze Classic*)
- **ZWCAD 2015** (*pouze verze Professional*)